

Diplomantka: Bc. Vladimíra Sochová

Název diplomové práce: Plnotextové frankofonní informační zdroje z oboru medicíny dostupné v prostředí WWW

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Eva Bratková

Návrh klasifikace: Velmi dobře

V Praze, dne 17. 9. 2008

Hodnocení

K obhajobě předkládaná diplomová práce Bc. Vladimíry Sochové patří do skupiny prací, které jsou věnovány rozboru a hodnocení digitálních (v tomto případě plnotextových) informačních zdrojů v prostředí WWW ve zvoleném oboru. Autorka si na základě vlastního zájmu, ovlivněného také jejím zaměstnavatelským pracovištěm (farmaceutická firma), vybrala obor medicíny. Specifikem zvoleného tématu je další vymezení pouze na frankofonní oblast. Toto vymezení jsem ráda přijala, daná oblast totiž není v literatuře u nás pokryta a autorka má navíc solidní znalosti francouzštiny (zúčastnila se také studijní stáže ERASMUS v Belgii). Celkově šlo o pozitivní motivaci ke zpracování zadaného tématu.

Diplomantka provedla solidní bibliografickou přípravu, o čemž vypovídá, mimo jiné, i závěrečný seznam použitých zdrojů čítající cca 80 titulů odborné literatury a jiných pramenů. Jeho prezentace na s. 82-89 je připravena v zásadě v souladu se stanovenými standardy, v záznamech se ale vyskytují některé formální chyby včetně chyb při jejich řazení (viz seznam chyb na konci hodnocení). Způsob citování pramenů je v celé práci v zásadě správný až na drobné chyby související zejména se stanovením záhlaví a s řazením záznamů (viz seznam na konci hodnocení). Poznámela bych navíc, že v předmluvě autorka zmiňuje související školní rozborovou práci, ale neodkazuje na ni do seznamu literatury (chybí tedy citace [SOCHOVÁ, 2008a] a také záznam v seznamu zdrojů - je to přece také použitý dokument, byť interní povahy).

Hlavní text práce má základní požadovaný rozsah a je uspořádán do 6 základních kapitol, přičemž první je věnována stručnému úvodu do tématu a poslední stručnému souhrnu celé práce. Jde o proporčně vyváženou strukturu práce. Podotknout ale je nutné, že postliminaria práce, tj. Seznam zdrojů a Přílohy se již nečíslojí jako kapitoly (nejsou integrální součástí základního textu).

Po stručném úvodu (kap. 1) se diplomantka ve druhé kapitole věnuje stručnému představení oboru medicíny. Proti zařazení historie medicíny (úkol nebyl takto zadán) v zásadě nemám námítky, ale její představení jde na úkor lepšího představení současné medicíny. Rozdělení současné medicíny mělo být širší - souvisí podstatně s analyzovanými informačními zdroji.

Návazná třetí kapitola, věnovaná otázkám tvorby, vydávání a distribuce lékařských informací, zahrnuje dvě podkapitoly. První podkapitola (3.1) je podle mého názoru nazvána ne zcela přesně, obsah prozrazuje, že nejde jen o vydavatele a zpřístupňovatele lékařských informací (ti jsou vlastně uvedeni až v části 3.1.2), ale zejména o tvůrce těchto informací. Fakulty univerzit a zejména vědecké či výzkumné ústavy jsou korporacemi kde informace vznikají. V této souvislosti mám námítku proti tvrzení autorky (na s. 7), že by k lékařským či vědeckým institucím, ve kterých působí autoři, patřil francouzský informační institut INIST (jde zásadně o informační instituci). Podkapitola 3.2 je věnována terminologii a otázce typologie informačních zdrojů v medicíně. K prezentované typologii klasických pramenů renomovaného autora M. Špály nemám námitek, autorka si však musí uvědomit, že zejména novodobé prameny či zdroje dostupné z internetu (ty které vlastně zjišťovala a analyzovala)

v této typologii již nejsou zahrnuty. Zahrnuty nejsou ani typy šedé literatury (patří k ní však preprinty, které autorka zmiňuje na s. 18 - což není okomentováno a dále rozvedeno). Kvituji však, že jsou zahrnuty specifické prameny lékařských informací (v části 3.2.2). Čtvrtá kapitola přináší populární téma, v medicíně velmi důležité, o důvěryhodnosti informačních zdrojů, zejména v internetu. K obsahu kapitoly nemám námitek, jen podotýkám, že právě v této kapitole autorka naráží již jen na novodobé zdroje v medicíně, aniž je tato typologie v předchozí části představena.

Jádrem práce je pátá kapitola. Je nejrozsáhlejší částí celé diplomové práce (cca 50 s.). Zahrnuje výsledky zjišťování, výběru a analýzy reprezentantů jednotlivých typů plnotextových informačních zdrojů. Typologie ovšem, jak jsem uvedla již výše, není ani tentokrát v úvodní podkapitole 4.1. představena. Metodika zjišťování a výběru zdrojů je uvedena jen velmi stručně, autorka se do jisté míry ošidila o práci, kterou vím, že v rámci přípravy provedla, totiž že připravila soupis všech podstatných zdrojů, ze kterých poté vybrala po jednom reprezentantu. Zdůvodnění výběru či kritéria výběru však stručně autorka v práci uvádí. V práci vlastně měla být příloha záznamů těchto zdrojů, aby se tak doložilo, že výběr každého jediného reprezentanta není nahodilý. Další podkapitoly (5.2-5.7) již podrobně popisují vybrané reprezentanty ze zvolených kategorií zdrojů. (Pro závěry práce je nutné poznamenat, že výběr jediného reprezentanta nemůže vést k objektivním závěrům). Popisy jsou podrobné a dokazují, že autorka je v oblasti lékařských zdrojů solidně orientována. Vítám kritické poznámky uváděné zejména v dílčích souhrnech. V rámci kategorie archivů disertací je představen systém Ženevské univerzity, v některých ohledech je však prezentace neúplná (např. představení softwaru pro vyhledávání). Souhrn provedených analýz v části 5.8, mohl být již součástí celkových závěrů práce (kap. 6 - ta totiž je jen textem typu resumé). Souhrn zahrnuje zajímavé informace, nikoliv však všechny, které mohly být z analýzy vytěženy. Rozhodně postrádán konfrontaci klasické typologie zdrojů (například zmiňovaného autora Špály) s typologií zdrojů (mnohdy kumulativního typu, jako jsou databáze digitálních archivů), která je vlastně uvedena v kapitole páté jen formou členění podkapitol.

Diplomová práce je jinak z hlediska formálního, stylistického a gramatického připravena na požadované úrovni, v textu se však někdy vyskytují překlepy a gramatické chyby (jejich seznam je na konci hodnocení). Práce zahrnuje vhodně zařazené obrázky a přílohy.

Závěrem konstatuji, že práce V. Sochové v zásadě splnila zadaný diplomový úkol. Diplomantka prokázala schopnost samostatného přístupu ke zpracovávanému tématu. Práci doporučuji k obhajobě jako celek a vzhledem k výše uvedeným připomínkám a níže uvedeným formálním nedostatkům ji navrhuji klasifikovat jako **Velmi dobrou**.

E. Bratková, v.r.

Překlepy a chyby v textu:

- s. 3 odst. 2, třetí věta, za slovem „zdrojů“ bude čárka (souvětí)
- s. 4 odst. 2, citační odkaz [2002] nelze v seznamu zdrojů nalézt na patřičném místě abecedy, pravděpodobně jde o zdroj chybně zařazený za záznam „Médicine“
- s. 7 odst. 2, poslední věta, odkaz na podkapitulu 2.1 je zjevně chybný (asi má být 3.1)
- s. 10 je užito dvojího zápisu číselky řádu tisíců „26 000“ a „6000“; způsob zápisu by měl být jednotný s mezerou (optimálně s pevnou mezerou); totéž na s. 11 („9500“), s. 12 aj.
- s. 10 odst. 2, předposlední věta, chybí úplná slovesná vazba (CNRS „umožňuje přehled“ - lépe „umožňuje podávat přehled“ nebo jen „podává přehled“)
- s. 10 odst. 3, předposlední věta, termín „vědecko-výzkumný“ se píše bez pomlčky („vědeckovýzkumný“)

- s. 11 ve srovnání se s. 10, kde je užito zkratky jména instituce INSERM (s velkými písmeny), je na s. 11 vícekrát užito zkratky jména této instituce s malými písmeny a navíc v českém skloňování - bylo by potřebné zkratku uvádět jednotně a skloňování se vyhnout tak, že se před zkratku postaví obecné podstatné jméno, například „s ústavem INSERM“
- s. 11 poslední řádek, jména mezinárodních organizací v angličtině by měla být zapisována s velkými písmeny na začátku každého slova
- s. 14 odst. 3, čtvrtá věta, před vedlejší větou chybí spojka „že“
- s. 29 v citacích pod čarou jsou některé údaje uvedeny nekorektně (totéž v seznamu zdrojů)

Seznam použitých zdrojů (hodnoceno z pohledu ČSN ISO 690):

- ARMS -- slovo „press“ bude s velkým písmenem „Press“ (jméno vydavatelské korporace)
 Association of the British, název zdroje musí být kurzivou, za nakladatelem bude čárka (nikoliv tečka), slovo „ed.“ nebude součástí data vydání a před počtem stran musí být tečka
- BRATKOVÁ, 2006, zdroj sborníku musí být kurzivou
- BRATKOVÁ, 2003a, záznam bude pojat buď jako [online], nebo nebude zahrnovat [cit. ...]
- BRATKOVÁ, 2003b, název zprávy musí být kurzivou
- CLAIVAZ, údaj o verzi se musí vyskytovat buď před místem publikování nebo v poznámce, za vydavatelem pak musí být čárka
- Conférence, údaj o verzi se musí vyskytovat buď před místem publikování nebo v poznámce, za vydavatelem pak musí být čárka
- Coordonnéés, před [cit. ...] nebude tečka
- COURTIAL, název časopisu musí být kurzivou
- DARMONI, 2002, údaj o ročníku a čísle musí být podle originálu
- DARMNI, 2007a, před podnázvem musí být dvojtečka a datum zveřejnění má být podle mezinárodní normy, je-li uvedeno pouze číslicemi
- DARMONI, 2005a i 2005b nejsou správně zařazeny v seznamu (podle časového údaje); z předmluvy práce navíc nelze vyčíst, jde-li o sestupné nebo vzestupné řazení (tento problém se týká i jiných záznamů)
- EM|Consulte : qui sommes a také EM|Consulte : aide je třeba zapisovat jako částí webu (nejde o podnázvy hlavního názvu)
- Faculté de Médecine, před [cit. ...] nebude tečka
- Health on the net foundation, korporativní záhlaví se zapisuje velkými písmeny na začátku slov
- La recherche, záznam by měl být řazen pod písmeno „R“ a datum zveřejnění má být podle mezinárodní normy, je-li uvedeno pouze číslicemi
- Universum, záznam na s. 87 není správně zařazen v abecedě (ztrácí se v rámci citování)
- POKORNÝ, název zdroje musí být kurzivou
- SHERPA/RoMEO, název zdroje musí být kurzivou
- SACKETT, název zdroje BMJ by měl být uveden v úplném tvaru
- WATERS, údaj o čísle musí být podle originálu
- What is web, před [cit. ...] nebude tečka